

Kaupunginhallitus, suunnitteluasiat

13 §

19.3.2018

§ 29

Asianro 5004/00.01.02.00/2017

Valtuustoaloite suvaitsevuuden puolesta vihapuhetta ja rasismia vastaan

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus, suunnitteluasiat 19.3.2018 13 §

Valtuustoaloite 12.6.2017

Keskustan valtuustoryhmä, kokoomuksen valtuustoryhmä, sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä, vihreä valtuustoryhmä, vasemmistoliiton valtuustoryhmä, perussuomalaisten valtuustoryhmä ja kristillisdemokraattien valtuustoryhmä

Me allekirjoittaneet valtuustoryhmät ja kaupunginvaltuutetut esitämme yhteisenä valtuustoaloitteenamme, että Kuopion kaupunki ryhtyy laatimaan koko kaupunkia koskevaa julistusta suvaitsevaisuuden puolesta vihapuhetta ja rasismia vastaan. Esitämme myös, että julistus tarjotaan kaikkien valtuustoryhmien, valtuutettujen ja paikallisten oppilaitosten allekirjoitettavaksi.

Suomen ilmapiiri on muuttunut. Ihmiset sanovat ilkeitä asioita toisistaan omilla kasvoillaan. Ennakkoluulot muuttuvat sanoiksi, jopa rasisiksi teoiksi. Vihapuhe ja rasismi merkitsevät, että jotkut meistä joutuvat elämään ilmapölyssä, jossa avoimesti kiistetään heidän asemansa tasavertaisina yhteisön jäseninä. Meidän on sanottava vieläkin selkeämmin, että se ei käy. Haluamme, että Suomi on avoin maa, jossa kenenkään ei tarvitse arjessaan kohdata uhkaa.

Vihapuheen ja rasisin käytöksen taustalta voi löytää epäoikeudenmukaisuuden, ulkopuolisuuden, merkityksettömyyden kokemuksia ja tunteita. Sen vuoksi on tärkeää pyrkiä vähentämään yhteiskunnassa osattomuutta, näköalattomuutta ja syrjintää.

Julkisen vallan tehtävänä on turvata oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoi-
keuksien toteutuminen. Luottamus ja kansalaisten keskinäinen kunnioitus ja
niitä ylläpitävät instituutiot ovat Suomen hyvinvoinnin perustekijöitä. Eurooppalaiset demokraattiset poliittiset puolueet ovat allekirjoittaneet peruskirjan rasismista vapaan yhteiskunnan puolesta. Suomessa kaikki eduskunta-
puolueet ovat allekirjoittaneet yhteisen rasismin vastaisen julistuksen.

Me kuopiolaiset valtuutetut haluamme pitää kaupunkimme hyvänä kaikkien elää.

Lausunto

Apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas

Keskustan, kokoomuksen, sosiaalidemokraattien, vihreiden, vasemmistoliiton, perussuomalaisten ja kristillisdemokraattien valtuustoryhmät allekirjoittivat 12.6.2017 yhteisen valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että kaupunki ryhtyy laatimaan koko kaupunkia koskevaa julistusta suvaitsevaisuuden puolesta

09.04.2018

29 §

vihapuhetta ja rasismia vastaan ja että julistus tarjotaan kaikkien valtuustoryhmien, valtuutettujen ja paikallisten oppilaitosten allekirjoitettavaksi.

Valtuustoaloitteessa 12.6.2017 on seuraava perusteluteksti:

”Suomen ilmapiiri on muuttunut. Ihmiset sanovat ilkeitä asioita toisistaan omilla kasvoillaan. Ennakkoluulot muuttuvat sanoiksi, jopa rasisisiksi teoiksi. Vihapuhe ja rasismi merkitsevät, että jotkut meistä joutuvat elämään ilma-
piirissä, jossa avoimesti kiistetään heidän asemansa tasavertaisina yhteisön jäseninä. Meidän on sanottava vieläkin selkeämmin, että se ei käy. Haluamme, että Suomi on avoin maa, jossa kenenkään ei tarvitse arjessaan kohdata uhkaa.

Vihapuheen ja rasisisen käytöksen taustalta voi löytyä epäoikeudenmukaisuuden, ulkopuolisuuden, merkityksettömyyden kokemuksia ja tunteita. Sen vuoksi on tärkeää pyrkiä vähentämään yhteiskunnassa osattomuutta, näköalattomuutta ja syrjintää.

Julkisen vallan tehtävänä on turvata oikeusvaltion, demokratian ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Luottamus ja kansalaisten keskinäinen kunnioitus ja niitä ylläpitävät instituutiot ovat Suomen hyvinvoinnin perustekijöitä. Eurooppalaiset demokraattiset poliittiset puolueet ovat allekirjoittaneet peruskirjan rasismista vapaan yhteiskunnan puolesta. Suomessa kaikki eduskunta-
puolueet ovat allekirjoittaneet yhteisen rasismiin vastaisen julistuksen. Me kuopiolaiset valtuutetut haluamme pitää kaupunkimme hyvänä kaikkien elää.”

Kuopion kaupunkia julkisena organisaationa velvoittavat yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolait sekä laki kotoutumisen edistämisestä. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensimmäisen yhdenvertaisuussuunnitelman 2008 ja sitä tarkistettiin 2010. CEMRin eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan Kuopion kaupunginvaltuusto hyväksyi ensimmäisten suomalaisten valtuustojen joukossa vuonna 2007. Peruskirjan hyväksyneitä kuntia on parisen kymmentä. Yhdenvertaisuussuunnitelmaa tarkistettiin muuttuneen lainsäädännön myötä kaupunginvaltuustossa helmikuussa 2017. Kuopio on 2017 syksystä lähtien mukana Kuntaliiton koordinoimassa ja oikeusministeriön johtamassa yhdenvertaisuussuunnitelmien jalkauttamista edistävässä projektissa, joka tuottaa käytännön toimintaohjeita. Kuopio tunnetaan valtakunnallisesti kotoutumistyötä aktiivisesti tekevänä kaupunkina, jonka kehittämiä käytänteitä on levitetty muuallekin maahan

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Suomessa kaikki eduskuntapuolueet ovat allekirjoittaneet yhteisen rasismiin vastaisen julistuksen. Asia on valmisteltu yhteistyössä Suomen Ihmisoikeusliiton kanssa, jonne on oltu asiasta lähemmin yhteyksissä ja saatu seuraava palaute:

Kaikki nykyiset (rekisteröidyt) eduskuntapuolueet allekirjoittivat marraskuussa 2015 eurooppalaisten poliittisten puolueiden rasismiin vastaisen peruskirjan. Edellisen kerran puolueet allekirjoittivat peruskirjan vuonna 2011. Kyse oli siis rasismiin vastaisesta sitoumuksesta, ei vihapuheen vastaisesta tai suvaitsevaisuudesta. Peruskirjan sitoumukset ovat varsin vahvoja.

Elokuussa 2016 Espoon valtuustoryhmän puheenjohtajat sitoutuvat allekirjoituksellaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen ja Eurooppalaisen rasismiin vastaisen peruskirjan tavoitteisiin. Lisäksi puheenjohtajat sitoutuivat omassa

työssään ryhmien puheenjohtajina arvokkaaseen ja kaikkia valtuustossa toimivia poliittisia ryhmiä kunnioituksella suhtautuvaan käytökseen ja toimintaan.

Oppilaitoksilla on mahdollisuus liittyä Syrjinnästä vapaa alue -kampanjaan, jota koordinoi oikeusministeriö. Kampanja ei ole kuitenkaan poliittinen sitoumus.

Liitteet 5004/2017 Kuopion valtuuston julistus

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen, että

1. Kuopion kaupunginvaltuusto hyväksyy seuraavan sitoumuksen suvaitsevaisuuden puolesta vihapuhetta ja rasismia vastaan:

Me allekirjoittaneet Kuopion valtuustoryhmien puheenjohtajat, jotka edustamme ryhmiemme ilmaisemaa, yhteistä tahtoa, sitoudumme toimimaan kaupunginvaltuustossa suvaitsevaisuuden puolesta vihapuhetta ja rasismia vastaan. Tällä tarkoitamme sitä, ettemme puheenvuoroillamme tai muulla toiminnallamme yllytä syrjimään ketään, emmekä aseta ketään heikompaan tai parempaan asemaan hänen syntyperänsä, etnisyytensä tai muiden identiteettiseikkojen perusteella.

Sitoudumme rasismin vastaiseen ja toisia kunnioittavaan toimintaan. Näin rohkaisemme kaikkia osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tuomaan oman näkökulmansa esiin. Kaikilla on oltava oikeus osallistua ja esittää argumentteja, joutumatta pelkäämään häneen henkilönä kohdistuvaa uhkailua tai painostusta.

Kuopion kaupunginvaltuuston valtuustoryhmät ja niiden jäsenet, joita me allekirjoittaneet edustamme, sitoutuvat toimimaan niin, että kaikki kokisivat voivansa osallistua keskusteluun rakentavasti, toisia kunnioittavasti, kriittisesti ja turvallisesti.

2. kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden julistuksen Kuopio-yhteisölle ja toivoo eri tahojen yhtyvän julistukseen.

Päätös

Kaupunginhallitus muutti yksimielisesti liitteenä olevassa julistuksessa olevan lauseen: "Uskomme ihmisten perusoikeuksiin, ihmisyyksilön arvoon ja merkitykseen sekä miesten ja naisten yhtäläisiin oikeuksiin."

kuulumaan seuraavasti:

"Uskomme ihmisten perusoikeuksiin, ihmisyyksilön arvoon ja merkitykseen sekä sukupuolten yhtäläisiin oikeuksiin."

Muilta osin kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

Liitteet

- 2 5004/2017 Kuopion valtuuston julistus (liitteeseen merkitty kaupunginhallituksen tekemä muutos kursiivilla)
- 3 5004/2017 Kuopion tasa-arvojulistus (päivitetty 9.4.2018)

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto vastauksena valtuustoaloitteeseen ilmoittaa, että

1. Kuopion kaupunginvaltuusto hyväksyy seuraavan sitoumuksen suvaitsevaisuuden puolesta vihapuhetta ja rasismia vastaan:

Me allekirjoittaneet Kuopion valtuustoryhmien puheenjohtajat, jotka edustamme ryhmiemme ilmaisemaa, yhteistä tahtoa, sitoudumme toimimaan kaupunginvaltuustossa suvaitsevaisuuden puolesta vihapuhetta ja rasismia vastaan. Tällä tarkoitamme sitä, ettemme puheenvuoroillamme tai muulla toiminnallamme yllytä syrjimään ketään, emmekä aseta ketään heikompaan tai parempaan asemaan hänen syntyperänsä, etnisyytensä tai muiden identiteettiseikkojen perusteella.

Sitoudumme rasismin vastaiseen ja toisia kunnioittavaan toimintaan. Näin rohkaisemme kaikkia osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tuomaan oman näkökulmansa esiin. Kaikilla on oltava oikeus osallistua ja esittää argumentteja, joutumatta pelkäämään häneen henkilönä kohdistuvaa uhkailua tai painostusta.

Kuopion kaupunginvaltuuston valtuustoryhmät ja niiden jäsenet, joita me allekirjoittaneet edustamme, sitoutuvat toimimaan niin, että kaikki kokisivat voivansa osallistua keskusteluun rakentavasti, toisia kunnioittavasti, kriittisesti ja turvallisesti.

2. kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteenä olevan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden julistuksen Kuopio-yhteisölle ja toivoo eri tahojen yhtyvän julistukseen.

Päätös

Merkittiin, että kokouksessa jaettiin päivitetty liite tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden julistuksesta Kuopio-yhteisölle. Liite 3.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kaupunginhallituksen tekemän päätösehdotuksen kohdan 1 osalta. Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kokouksessa jaetun päivitetyn liitteen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden julistuksesta Kuopio-yhteisölle.

